

ՌԱԶՄԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

11-րդ դասարան
Ճարթաթական 1 ժամ

Դասագիրք՝ Ռազմագիտություն 11

Յեղ.՝ Վ.Օհանյան, Ս.Մարգարյան, Վ.Առաքելյան, 2010 թ.

Ուսուցիչ՝ Գեղամ Լալայան Ա.Ճահինյանի անվ. Ֆիզմաթ դպրոց

Դաս	Էջ	Ռազմարվեստի պատմություն
Նպատակը	<p>Սովորեցնել՝ 2-րդ աշխարհամարտին հայկական դիվիզիաների մասնակցությունը: Սովորեցնել՝ հայ անվանի զորահրամանատարների և հերոսների քաջագործությունները: Սովորեցնել՝ Արցախյան ազատամարտի կարևոր մարտական գործողությունների ժամանակագրությունը, ընթացքը: Ճանոթացնել՝ Արցախյան ազատամարտում մեծ ներդրում ունեցող ռազմական գործիչների գործունեությանը: Սովորեցնել՝ ՀՀԶՈՒ կադրերի պատրաստման համակարգը: Ճանոթացնել՝ ՌՈՒՀ ընդունվելու կարգին, և մասնագիտությունների ցանկը:</p>	
Վերջնարդյունք	<ul style="list-style-type: none"> • Գիտենա՛լ 2-րդ աշխարհամարտին հայ ժողովուրդի մասնակցությունը: Արցախյան ազատամարտ: ՀՀԶՈՒ կադրերի պատրաստման համակարգը: • Գիտենա՛լ խորհրդային բանակի հայ անվանի զորահրամանատարներին, հայկական զորամիավորումների մարտական ուղիները: <p>Գիտենա՛լ Գերմանիայի հայ ազգային խորհրդի դերն ու նշանակությունը ռազմագերիներին փրկելու գործում: Գ. ՆժԴԵՅ, ԴՐՈ, ԱՐՏԱԾԵՍ ԱԲԵՂՅԱՆ: ՀՀ Ազգային և ԼՂՀ հերոսներ:</p>	
1	3-8	Հայ ժողովուրդը II աշխարհամարտի ժամանակ
2-3	9-16	Հայ ժողովուրդը Արցախյան ազատամարտի ժամանակ
4	17-20	Հայկական բանակի կադրերի պատրաստման համակարգ
Դաս	Էջ	Մարտավարություն

Նպատակը	Ճանութացնել ՝ օդային հարձակման միջոցների դեմ պայքարելու ձևերին: Դրանց ճանաչելու նշաններին: Հաղորդել ՝ գիտելիքներ գինվորի տեղաշարժման ձևերի, գործողությունների մասին, հարձակման ժամանակ, դիտքում, քողարկման կանոնները;
Վերջնարդյունք	<ul style="list-style-type: none"> • Գիտենա՛լ օդային հարձակման միջոցների պայքարի ձևերը: Չինվորի տեղաշարժը մարտում: Չինվորը պաշտպանությունում հարձակման ժամանակ: Չինվորը դիտքում: • Գիտենա՛լ մարտում հետիոտն գործողությունների ժամանակ տեղաշարժման ձևերը: Ցածր թռչող նշանակետերի վրա կրակ վարելու դիրքերը:

		Գիտենա՛լ տարածաշրջանի պետությունների ռազմաօդային ուժերի տարբերանշանները: Դիտորդի պարտականությունները:	
5-6	21-24	Օդային հարձակման միջոցների դեմ պայքարի ձևերը	
	24-32	Չինվորի պարտականությունները մարտի դաշտում	
Դաս	Էջ	Կրակային պատրաստություն	
Նպատակը		<p>Ճանութացնել՝, ձեռքի բեկորային նմանկների կառուցվածքը: Գործողության սկզբունքին և նետելու եղանակին:</p> <p>Ճանութացնել, փամփուշտների տեսակներին, կառուցվածքին և անվտանգության կանոններին:</p> <p>Կատարելագործել՝ ինքնաձիգից հրաձգություն կատարելու սովորողների ունակությունները:</p> <p>Պարզաբանել՝ ինքնաձիգի հնարավոր խափանումների ժամանակ գործելու կարգը:</p>	

Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանա՛լ ձեռքի նռնակների տեսակները, կառուցվածքը և մարտական հնարավորությունները: • Իմանա՛լ նռնակների լիցքավորման եղանակը և նետելու եղանակը: Փամփուշտների տեսակները: Ինքնաձիգի հնարավոր խափանումները հրաձգության ժամանակ և դրանց վերացման եղանակները: • Իմանա՛լ անվտանգության կանոնները ձեռքի նռնակների և փամփուշտների օգտագործման ժամանակ: <p>Իմանա՛լ նռնակների մասերի և մեխանիզմների աշխատանքը:</p>
7	33-34	Ձեռքի բեկորային նռնակների տեսակները մարտական բնութագիրը
8-9	34-36	Ձեռքի բեկորային նռնակների լիցքավորումը, նետելու եղանակներն ու կանոնները: Անվտանգության կանոնները
10-11	37-38	Հրաձգային զենքի փամփուշտների տեսակներն և կառուցվածքը Դաշտային պարապմունք
15	38-40	Հրաձգության կանոնները Դաշտային պարապմունք
19	40-42	Հրաձգության հնարավոր խափանումներն և դրանց վերացման միջոցները: Դաշտային պարապմունք

Դաս	Էջ	Բաժին 1. Շարային պատրաստություն
Նպատակը		Սովորեցնե՛լ , արագ և ճիշտ զբաղեցնել իրենց տեղերը ջոկի շարքում: Սովորեցնե՛լ , կատարել վերադասավորման վարժածները տեղում և շարժման ժամանակ:
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Ջոկի շարքերը: Ջոկի ծավալուն և երթային շարքեր: • Կարողանա՛լ, արագ և ճիշտ զբաղեցնել իրենց տեղերը շարքում: • Ջոկի շարքի վերադասավորումը /տոսրացում/ խտացում/: <p>Կարողանա՛լ ջոկի կազմում կատարել վերադասավորման վարժածները:</p>

20-21		Ջոկի ծավալուն և երթային շարքերը: Ջոկի վերադասավորումը
Դաս	Էջ	Ռազմական տեղագրություն
Նպատակը		Ռազմական տեղագրությունից սովորողների ձեռք բերած գիտելիքները ծառայեցնել մարտական առաջադրանքների հուսալի կատարումը: Կարողանա՛ն գործնական ուսուցման միջոցով տեղանքում ընտրել կողմնորոշիչներ,
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Տեղագրական քարտեզների կորդինատային և կիլոմետրային ցանց, դիրեկցիոն անկյուն, տեղանքի գնահատում: • Կարեղանա՛լ ազիմուտով շարժվել, որոշել կետի տեղի դիրքը քարտեզի վրա: • Գիտենա՛լ հիմնական պայմանական նշանները: Կարողանա՛լ քարտեզ կարդալ:
22	52-54	Տեղագրական քարտեզների կորդինատային և կիլոմետրային ցանց:
23	55-56	Դիրեկցիոն անկյուն: Տեղանքի գնահատումը: Քարտեզը որպես մարտի կառավարման միջոց:
Դաս	Էջ	Միջազգային մարդասիրական իրավունք
Նպատակը		Պատերազմների օրենքին, նրանց ուշադրությունը կենտրոնացնել հակամարտության ժամանակ որոշ զենքերի արգելման հարցի համար:
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանա՛ զինված ընդհարումների իրավունքը, պատասխանատվությունը: Չենքի արգելված տեսակներ: • Գիտենա՛լ ռազմական գործողությունների արգելված մեթոդներ: Իմանա՛լ զինված ընդհարումների նորմերի խախտման համար պատասխանատվությունը:
24	57-62	Պատերազմ վարելու մեթոդներն ու միջոցները
Դաս	Էջ	Անվտանգ կենսագործունեություն

Նպատակը	Ջասկանա՛ն ճառագայթային քիմիական հետախուզության և բաժնաչափական հսկողության սարքերի, բնակչության տարահանման կանոնները, վարակազերծման սանիտարական մշակման կարգը, գյուղատնտեսական վարակազերծման սանիտարական մշակման կարգը, կենդանիների և բույսերի պաշտպանության կանոնները, անհատական պաշտպանության հիմնական միջոցները:	
Վերջնարդյունք	<ul style="list-style-type: none"> • Ճանութ լինե՛լ փրկարար ծառայության դերին ու նշանակությունը: Անհատական պաշտպանական միջոցների: Ճանութ լինել ճառագայթային քիմիական հետախուզության և բաժնաչափական հսկողության սարքերին: • Իմանա՛ն բնակչության տարահանման կանոնները: • Գիտենա՛լ վարակազերծման սանիտարական մշակման կարգը: Գյուղատնտեսական վարակազերծման սանիտարական մշակման կարգը, կենդանիների և բույսերի պաշտպանության կանոնները: Գիտենա՛լ կենդանիներից անցնող վարակիչ հիվանդությունների վնասակար հետևանքները:	
25	63-65	Անհատական պաշտպանության միջոցներ
26	66-68	ճառագայթային քիմիական հետախուզության և բաժնաչափական հսկողության սարքեր
27	69-70	Բնակչության պաշտպանության հիմնական ձևերը
28	72-76	Վարակազերծում և սանիտարական մշակում: Գյուղատնտեսական կենդանիների և բույսերի պաշտպանությունը
29	77-80	Փրկարարական և այլ հետաձգելի աշխատանքներ
Դաս	Էջ	Առաջին օգնություն
Նպատակ	Կարողանա՛լ ճանաչել այրվածքները, կանխել այն.ցուցաբերել ԱՕ: Կարողանա՛լ ճանաչել թույլները՝ մարդու մարմին ներթափանցման հետևանքով առաջացած հիվանդագին վիճակների նշանները: Իմանա՛լ ջրահեղձումը իմանալ կանխարգելման կանոնները: Տիրապետե՛լ ջրահեղ ձումից ինքնուրույն փրկվելու հմտությունները:	

<p>Վերջնարդյունք</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանա՛լ տարբեր աստրճանի այրվածքներին բնորոշ նշանները և այրվածքի ծանրության որոշումը: ԱՕ ցուցաբերում: • Թվարկե՛լ այն իրավիճակները որոնք առաջանում են մարմնի վրա շրջապատի բարձր և ցածր ջերմաստիճանի ազդեցության հետևանքով: • Իմանա՛լ թունավորումների նշանները, կատարլ ԱՕ հիմնական քայլերը: Իմանա՛լ ջրահեղձման նշանները Կարողանալ կատարլ ԱՕ • Կարողանա՛լ գնահատել այրվածքի ծանրությունը,
-----------------------------	---

	<p>անվտանգության ապահովումը և կանխարգելման միջոցառումները:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կարողանա՛լ ցուցաբերել առաջին օգնության մարմնի վրա շրջապատի բարձր և ցածր ջերմաստիճանի ազդեցության հետևանքով առաջացած հիվանդագին իրավիճակներում: • Կարողանա՛լ հետազոտել մարդու մարմին ներթափանցող ԹՆ-ը, գնահատել դրա ծանրությունը և ցուցաբերել ԱՕ: • Կարողանա՛լ տիրապետել ջրում ինքնուրույն փրկվելու և տուժածին փրկելու հմտություններին:. <p>Ընդունել համապատասխան որոշում, երբ անհրաժեշտ է ԱՕ</p>	
30	81-83 Այրվածքներ: Արևահարություն մարմնի ընդհանուր սառեցում, ցրտահարությաուն	
31	84-87 Քիմիական այրվածքներ: Էլեկտրավնասվածք: Ջրահեղձում: Ճառագայթային ախտահարումներ	
32	89-97 Թունավորումներ: Թունավոր նյութեր;	
33	98-101 Ալերգիաներ: Ալերգիկ ռեակցիաներ; Անիֆիլիաքսիա:	
34	Ամփոփում	